

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3055/2021
25.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Љиљана Петрић, адвокат из ..., против туженог „LONR“ ДОО у Бачкој Тополи, чији је пуномоћник Грос Мирјана, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 467/21 од 25.08.2021. године, у седници већа одржаној 25.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 467/21 од 25.08.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 1312/2018-18 од 09.11.2020. године, тужбени захтеви тужилаца су усвојени па је утврђено да су незаконита и да не производе правна дејства решења туженог о отказу уговора о раду без деловодног броја од 03. октобра 2018. године и обавезан је тужени да тужиоце врати на рад и распореди их на радна места која одговарају њиховој стручној спреми, стеченом знању, радним способностима и радном искуству у року од осам дана. Истом пресудом обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 222.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 467/21 од 25.08.2021. године, усвојена је жалба туженог и првостепена делимична пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 1312/2018-18 од 09.11.2020. године преиначена тако што је тужбени захтев тужилаца да се утврди да су незаконита и да не производе правна дејства те да се пониште решења о отказу уговора о раду донета од стране туженог 03.10.2018. године и да се обавезе тужени да тужиоце врати на рад, као и да тужиоцима накнади трошкове поступка, одбијен. Истом пресудом укинута је првостепена пресуда у делу којим је тужени обавезан да тужиоце распореди на радна места која одговарају њиховој стручној спреми, стеченом знању и радним

способностима и тужбе тужилаца у том делу одбачене, а одлучено је и да ће се о захтеву туженог за накнаду трошкова поступка одлучити коначном одлуком.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужиоци побијају наведену другостепену пресуду због битиних повреда одредаба парничног поступка и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били запослени код туженог на неодређено време и то тужилац АА на радном месту ..., а тужилац ББ на пословима ... у одељењу Дана 31.07.2018. године у 20,40 часова у току радног времена када су требали да буду на својим радним местима, тужиоце је на брани ... језера затекао руководиоца Одељења за контролу квалитета туженог. Том приликом тужиоци су били обучени у своја радна одела. Код портира је евидентирано да су предузеће напустили у 20,30 часова и да су били одсутни до 21,30 часова. Тужилац АА је наредног јутра доставио претпостављеном дозволу за напуштање фабрике, која се односи на претходни дан 31.07.2018. године за време од 20,30 до 21,30 часова коју је потписао тужилац ББ. Дозволу за напуштање круга фабрике у току радног времена за тужиоца ББ потписао је такође ББ, односно он је сам себи издао дозволу. Код туженог до спорног догађаја није постојала стриктно прописана процедура у погледу напуштања фабрике у току радног времена. У пракси, запосленима је било дозвољено да у току радног времена напусте круг фабрике уз јављање руководиоцу, док је у случају да руководиоца није био присутан у истој смени пракса била да га позову телефоном. Тужиоци су писмено упозорени на постојање разлога за отказ уговора о раду. На то упозорење су се изјаснили наводећи да су критичном приликом круг фабрике напустили да би помогли супрузи ББ да отклони квар на аутомобилу који се налазио на паркингу ... језера те да је у колима био прибор за пецање и да су из знатижеље забацили удицу без намере да се задрже и лове рибу, а да је у том моменту наишао руководиоца Одељења за контролу квалитета туженог и ту их затекао. Оспореним решењима туженог од 03.10.2018. године тужиоцима је отказан уговор о раду због непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду односно тачке 22.3 и 23.6 уговора о раду, а из разлога што нису поштовали радну дисциплину прописану анексом послодавца односно што је њихово понашање такво да не могу да наставе рад код послодавца те што нису поштовали кодекс понашања послодавца. Радни однос им је престао достављањем решења. Утврђено је и да су тужиоци били добри радници и да су своје послове извршавали савесно и стручно, као и да пре критичног случаја нису опомињани нити дисциплински кажњавани.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да се, с обзиром да тужени својим општим актима није посебно регулисао питање процедуре напуштања круга фабрике у току радног времена, у конкретном случају не може радити о непоштовању радне дисциплине која је прописана актом послодавца, а што је наведено као отказни разлог. Стога је оценио да су оспорена решења којима су тужиоцима отказани уговори о раду незаконита, па је тужбени захтев тужилаца усвојио и оспорена решења туженог о отказу уговора о раду поништио, те је обавезао туженог да тужиоце врати на рад.

По оцени другостепеног суда првостепени суд је погрешно применио материјално право када је захтев тужилаца усвојио изводећи закључак да је тужиоцима незаконито отказан уговор о раду.

Одредбом члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05... 75/14) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца тј. ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

По оцени другостепеног суда, радна дисциплина представља стандард уобичајеног понашања и подразумева уздржавање од понашања које ремети радну дисциплину и процес рада код послодавца. Ноторна је чињеница да је тужиоцима морало бити познато да напуштање радног места и излазак из круга фабрике за време радног времена није дозвољен, односно да је то могуће и дозвољено само у изузетним приликама, као и да је за то потребно одобрење или бар јављање претпостављеном (а што потврђује и сама чињеница да су тужиоци сутрадан доставили писане дозволе за напуштање фабрике, али дозволе које нису биле потписане од стране њихових претпостављених, него од стране самог ББ). С обзиром на изложено, поступак тужилаца да без јављања и обавештавања својих непосредних претпостављених напусте круг фабрике, те да у току радног времена оду на обалу Зобнатичког језера и тамо пецају, представља понашање које у толикој мери одудара од уобичајеног стандарда понашања на радном месту и у радном окружењу, да су, по оцени другостепеног суда, неспорно испуњени услови из члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду, па је тужени законито донео оспорена решења којима је тужиоцима отказан уговор о раду. У образложењу побијане пресуде је наведено и да констатација првостепеног суда да се тужиоцима неосновано ставља на терет да нису поштовали „кодекс понашања“ послодавца с обзиром да тужени није имао писани кодекс понашања се не може прихватити. Ово из разлога што одредба члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду подразумева да је тај отказни разлог испуњен уколико запослени поступа супротно општем или појединачном акту послодавца, а појединачни акт подразумева сваку одлуку и сваки налог послодавца, био он писан или усмен, или ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Такође се не може прихватити навод тужилаца да су критичном приликом изашли да би помогли супрузи тужиоца ББ којој је ауто остао у квару на паркингу ... језера, те да је њихов излазак из круга фабрике у току радног времена био оправдан. Ово из разлога што се тужиоци приликом напуштања радног места ником нису јавили односно никог од својих претпостављених нису обавестили, а чињеница да су накнадно доставили писане дозволе за излазак из круга фабрике, али дозволе које је за обојицу потписао тужилац ББ, не оправдава поступак тужилаца, већ говори управо у прилог томе да су тужиоци били свесни да је за излазак из круга фабрике потребно одобрење.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужилаца за поништај оспорених решења и враћања на рад. За своју оцену другостепени суд је у побијаној пресуди дао разлоге које као правилне и потпуне прихвата и Врховни касациони суд. Наиме, како су тужиоци критичном приликом напустили своја радна места и круг фабрике без да су затражили одобрење или се јавили претпостављенима, и по оцени Врховног касационог суда, стекли су се услови за отказ уговора о раду прописани цитираном одредбом члана 179. став 3. тачка 8) Закона о раду.

Како је одбијен тужбени захтев за поништај отказа, тужени није у обавези да тужиоце врати на рад применом члана 191. став 1. Закона о раду.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке, а детаљно образложење ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Како је ревизија тужилаца одбијена као неоснована, одбијен је и њихов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић